

Goldstein Imre

Forró nyáresti jegyzetlapok

Nem akarok mást, csak írni és írni, amíg csak jönnek a szavak. Csak remélni tudom, hogy nem fogyok ki belőlük. És ki tudja, talán még azokra is rábukkanok valahol, amiket elhagytam. Milyen csodálatos érzés írni! Pedig azelőtt sosem írtam, csak leveleket persze. Egészen váratlanul ér, de a múlt éjszaka óta még ez is lehetséges. Ma ki sem lépek a házból, még sétálni sem megyek. Nem tudom, meddig fogok tudni írni, és nem akarom vesztegetni az időt. Mennyi szó, mennyi, mennyi szó! És egyszer sem kellett megállnom gondolkozni rajtuk. Senki sem sejteti, micsoda öröm ezeket a szavakat papírra vetve látni, pláne angolul. A lakásban a könyvek nagy része héberül van. Időnként leporolom, de sosem olvasom őket. Nem megy. Senki sem teszi szóvá, de tudom, hogy neheztelnek miatta. Jorám szerint nagyjából hétszáz szót tudok héberül. Huszonkét éve élek az országban, az anyyi, mint szó évente. Jorám

nak tanul, és azt mondja, ez biztosan valami új rekord. Most föl kell kelnem megkeverni a kását. Máris jövök. Így ni. Vesztettem pár percet, de nagyon éhes vagyok. Mintha többet ennék, mióta ez elkezdődött. De ügyelek a súlyomra. Nem vagyok mániákus Fontos az egészség, és az alakomat is meg akarom őrizni. A férfiak még mindig megnézik a lábamat. Térdtől lefelé. Sosem viselek semmi rövidebbet, de a vádlim azért még most is nem akarok erre időt pocskolni és eszembe juttat olyanokat mint a múlt éjszaka és érzem, hogy csapongok, de nem tudom pontosan, mit akarok mondani, mit akarok írni. Csak azt tudom, hogy írni akarok, mert most vannak szavaim. Az orvosok egy szóval sem említették az írást. Biztosra veszem, hogy valójában fogalmuk sincs, mi bajom. Eleinte itthon is beszéltünk róla. Jonathan és Debbie a kanapén ültek, én a fotelben, és kérdezz-feleleket játszottunk, mint a tévében. Azt hiszem, zavarta őket, hogy nem panaszkodom fájdalomra, pedig tényleg nem fájt semmim. Nem szédültem, nem ment el az étvágyam, nem fájt a fejem vagy Csak ez az érzés, ami azóta is szinte mindig velem van. Valamilyen sötétség, csak ezt tudom róla. De nem is emiatt aggódom. Hanem a szavak miatt. A tévé nagyon jól tesz nekem. Segít, hogy megjegyezzem a szavakat. Még most is értek mindent, amit az emberek mondanak nekem, csak nem mindig sike-

rül És persze nem tudom utánozni vagy elismételni a szavakat, amikor mások is vannak körülöttem, vagy beszélgetek valakivel. Csak a tévével, és csakis egyedül megy. De múlt éjszaka óta abban sem vagyok biztos, hogy a tévével menni fog. Ezért örülök annyira az írásnak. Még szerencse, hogy elmentek erre a hosszú hétvégére. Bevallom, egy kicsit félttem, amikor egyedül hagytak, na de a múlt éjszaka óta mi más történhetne még velem? A szokásos arcot vágják, amikor elindultak. Talán az átlagosnál is voltak. És talán aggódtak, hogy valami történni fog velem, meg kicsit büntudatuk is volt, hogy úgy bánnak velem, mint egy gyerekkel, vagy Tudom, hogy sokba kerülök nekik. Kolonc lettem a nyakukon. Az egész Eugene halálával kezdődött. Ebben mindenki egyetért. Én is. Hogy miért hatott rám így a halála? Fogalmam sincs. Nem hiszem, hogy maga után akarna húzni, az kizárt. Eugene nem olyan ember volt. Házasok voltunk évig, ami nagyon hosszú idő, és talán feljogosítaná őt, márminthogy mindkettőnket feljogosítana, hogy elvárjunk valamit a másiktól, na de nem ezt. Igaz, hogy az első szó, ami elveszett, amit először elhagytam valahol, az az ő neve volt. Debbie mindenkinek azt mondta, nem szeretnék a férjemről beszélni, mert túlságosan fáj. Pedig igenis szerettem volna, csak szégyelltem, hogy nem emlékszem a nevére. De most már az emlékszem szóra is emlékszem! És emlékszem az író a jelekre is, amiket az íráshoz szoktak használni, de nem mindegyikre. Úgyhogy hagytam nekik, higgyék, amit akarnak. Aztán újra eszembe jutott a név. De rögtön utána más szavak veszték el. Sokan egyszerre. Eleinte mindegyiknek az ételekhez volt köze. Micsoda képet vágott úr, a boltosunk! Ezért elkezdtem a szupermarketbe járni, ahol csak válogatnom kellett, és a végén annyit fizethettem, amennyit a pénztárgép kiírt. De hamarosan elkezdtem olyan dolgokat hazahozni, amiket senki sem evett a házból, és nem tudtam megmagyarázni, miért vettem meg őket. Össze is veszték miattam. Debbie azt hajtogatta, nemcsak a pénz a baj, hanem hogy a konyhában sem marad hely, Jonathan meg csitította, hogy majd minden helyreáll, ha megszokom, hogy a szupermarketből vásárolok. De nem állt helyre. Kicsivel később már nekem is feltűnt, hogy nincs hely a fagyasztlóadában

és a kamrapolcok is dugig vannak. Aztán egy nap minden eltűnt. Megnéztem a a Semmit. Szóval Debbie nem dobálta ki a dolgokat. Biztos mindent visszavitt. Azóta már a szupermarketben is úgy nézek rám, mint korábban a boltban. És tudom, hogy a szomszédok összesúgnak, de nem igazán zavar. Az zavar, hogy Debbie és Jonathan veszekednek miattam. Általában a hálószobájukban csinálják, de így is hallom őket. Nem olyan jól, mint azelőtt, bár az az érzésem, hogy egyre kevésbé próbálják a hangjukat. Talán tévedek, de azt hiszem, amióta észrevették, hogy nem tudok akármikor megszólalni, azt is hogy a hallásommal is baj van. Lehet, hogy igazuk is van. Jorám néha a kezét a fülére szorítva szalad be, amikor tévét nézek. Jorám sokat tanul. lesz belőle. A körmömmel megjelöltem a gombját, hogy lássam, följobb kell-e tekernem a hangerőt, hogy halljam a tévét. Néha igen, de nem mindig. Éjszakánként még a tücsköket is hallom. De múlt éjjel például nem hallottam semmit, csak amikor már túl Csodálatos, hogy milyen csöndes ma minden. Meg is vagyok lepve magamon, mennyire nyugodt és vagyok. Lehet, hogy tényleg nem törődöm már semmivel? Nagyon hegyezem a fületem, és az egész lakásban síri csend van. Tudom, hogy nem igaz, de azt képzelem, hogy a lenyugvó nap halkan kaparászik az ablakon. Talán ki kéne nyitnom az ablakot, de nem akarom abbahagyni az írást. Olyan jó érzés írni. Talán ha majd fölkelek megenni a kását, akkor kinyitom az ablakot is. Már nem vagyok olyan éhes, de enni fogok. Eugene mindig ragaszkodott hozzá, hogy egy nap legalább egyszer meleg ételt együnk. Szokások. A szokások szerintem nagyon Most ettem meg a kását. Egy kicsit odaégett, mert túl sokáig vártam a felalással. Mindent elolvastam, amit eddig írtam, és az egészet borzasztónak tartom. Látom azt a sok kihagyást, és még mindig fogalmam sincs, mik lehetnek a hiányzó szavak. De nem is ez a legnagyobb baj. Próbálok eljutni a sorok végéig, de mi ütött belém, hogy itt írogatok? Kis híján hatvanhét éves vagyok. Jaj, de jó! Észembe jutott a szám, és le is tudtam írni! Kis híján hatvanhét éves vagyok, és nem tudom, mit is csinállok itt. Még magamnak sem tudom megmagyarázni. Hogy mi fog történni velem. Ez a sötét érzés El tudom olvasni, amit írok, de vajon tudok majd beszélni velük, amikor hazajönnek? Jonathan, szegény kis Jonathan. Milyen csodálatos fiú volt! Most is az. És én már nem tudok az anyja lenni. A keresztje vagyok, ami cipelnie kell, és ha csak meglátom az arcát, sírhatnékom támad. Legtöbbször válaszolni sem tudok neki, és jól tudom, hogy

szenved. Ami még rosszabb, hogy egyre kevesebbet beszél hozzám. Hogy fogom elmondani neki a múlt éjszakát? Lehet, hogy semmi másról nem kéne írnom, csak arról. Arról, ami ebben a szobában történt. Nehéz folyton arra gondolnom, és ugyanakkor másról írnom. De nem tudom abbahagyni az írást. A szavak csak úgy Igen, belátom, új mondatot kéne kezdenem, amikor nem találok a szavakat, de talán később majd ki tudom egészíteni őket. Micsoda élvezet az írás! Igazi újdonság, felüdülés. Nem hiszem, hogy a hátralévő életemben még sok újdonság vár rám. De a múlt éjszaka olyasmi, amit sosem fogok elfelejteni. Jobban meggondolva nem biztos, hogy szeretném, ha bárki is tudna róla. De Jonathannak el akarnám mondani. Milyen jó lenne újra beszélgetni vele, mint régen. Most eszembe jutott, vajon milyen hatással lehet a dolog a beszédemre. Az egyszer biztos, hogy amit leírni nem tudok, azt kimondani sem. Most végeztem el egy kis kísérletet. Elolvastam hangosan az utolsó négy mondatot, és egészen jól hangzott. Mi lesz, ha beszélni is elfelejtek? Vajon akkor is emlékszem majd a szavakra? És mit fogok csinálni velük, ha nem tudom kimondani őket? Micsoda szerencse, hogy ráakadtam az írásra. Most olvastam el újra gond nélkül az egész előző oldalt. Egyébként Jorám régi füzetéből tépkedem ki a lapokat, azokra írok. Talán legjobban az emlékezetem elvesztése zavar. Akkor már semmi sem segít. Nincs írott szó, nincs kimondott szó. Jobb lesz, ha leírom, mi történt múlt éjszaka, mert akkor újra el tudom olvasni, még ha közben el is felejttem. És nem akarom elfelejteni. Most eszembe jutott, hogy mindennek tetejébe még olvasni is elfelejthetek. Nem tudom, vajon megtörténhet-e mindez egyszerre. Persze, hogy megtörténhet. Gondolom, ilyesmi lehet a halál. De miért kéne nekem valószínűbb, hogy lassan, fokozatosan fognak utolérni a dolgok, mint szegény Eugene-t. Nála akkor is más volt, úgy gondolom. Először is azért, mert tudták, mi baja. Májdaganat. Elmondták nekem is, hogy tudjam, mire számítsak. A kórházi dolgozók iszonyú pontosan meg tudták jósolni, melyik stádium következik. Azt kell mondjam, csodáltam őket. És Eugene, az én szegény drágám, mindent olyan csinált végig. Szerettem akkor is, amikor a régi súlyának már a felére fogyott. Fogalma sem volt, milyen pontosan követi az orvosok prognózisait. Ő és Jonathan olyanok voltak, mint tojás. Amikor Jonathan megszületett, Eugene elkezdte olvasni a Dr. Spockot. Egészen sokáig lépést tartott vele. Azt hiszem, egészen a osztályig. Mindketten lépést tartottak vele. Eugene felolvasta nekem, hogyan kell viselkednie abban a korban egy gyereknek, Jonathan meg úgy

mintha valaki felhúzta volna, vagy mintha ő maga is olvasta volna a Spockot. Nagyon jó lenne tudni, mire számítsak ezután, de biztosra veszem, hogy az orvosok maguk sem tudják. A bal lábam elgémberedett. Fölállok, és járkálok egy kicsit. Az a baj Nem csak a lábam. Az asztalt sem tudtam megkerülni. A lábam, a térdem, és még a is teljesen elzsibbadt. Mintha tűkkel szurkálnának. Most oldalasan ülök, hogy ki tudjam nyújtani a lábam. Pontosan valami ilyesmitől tartottam. Olyan sok minden tud tönkre de most épp minden rendben van. Elovastam az utolsó oldalt. Még mindig el tudok olvasni mindent, de már megint úgy érzem, mintha nem azt csinálnám, amit kellene. Valami nagyon fontosat kéne leírnom, amíg még megtalálom a szavakat. Még ha soha senki nem olvassa is el. De mi az, ami fontos? Ki várhatja el, hogy minden fontos dolgot leírjak az életemből? Amúgy sem jutna eszembe minden. Persze múlt éjjel Most legalább percre szünetet tartottam, és a lábamat masszíroztam, miközben gondolkodtam. Pontosabban újra és újra ugyanazt a kérdést tettem fel magamnak. Visszaültem, hogy leírjam a kérdést, de már nem emlékszem rá szó szerint. A lényege az volt, hogy végeredményben talán nem is olyan fontos az a hatvan év. Talán csak egy vagy két dolog számít az egész Írnom kell arról a Igen. Arról a látogatásról. Kezd meleg lenni idebent. Mint múlt éjjel. *A Gázlángot* néztem a tévében. Nem is tudom, hányszor láttam azt a filmet. Kinyitottam az összes ablakot, és még mindig szörnyen meleg volt. Aztán kinyitottam a bejárati ajtót is. Csak résnyire, hogy végre legyen egy kis huzat. És hirtelen bent voltak a házban. Szépségesek, vadak és furcsák. Egyiküknek olyan hófehér bőre volt, mint nekem kislánykoromban. A másik fekete volt, mint az éjszaka. Emlékszem, hogy Eugene évekig nem tudta túltenni magát az itteni feketéken. Mindig azt várta, hogy angolul fognak megszólalni, vagy valamilyen afrikai nyelven. Mosolyogtak rám. Csak álltak és mosolyogtak. A feketének ragyogó fehér fogai voltak, és dús, göndör haja. Végig mosolygott, miközben a kezével matatott, és mindent megfogdosott. Azt hittem, Jorámhoz jöttek. Az ő korosztályának tűntek, vagy talán egy kicsit A szőke fiú felhangosította a tévét, és becsukta a bejárati ajtót. Bement a konyhába, és kihozott egy sört. A fekete csak mosolygott, és engem nézett. Szemből és hátulról is végigmért, de nem szólt egy szót sem. Végig a szőke beszélt. Nem emlékszem, mit mondott. Mindent átkutattak a nappaliban. Mindent megfogtak, minden alá benéztek, úgy mozogtak, mint két nagy macska. Aztán a szőke a hálószobába. Nem emlékszem,

melyikbe. Hallottam, hogy dühöng. Visszajött, és az üres kezét mutogatta a feketének. Ekkor jutott eszembe, hogy kirabolnak minket. A szőke azt kérdezte, hol a pénz, és nem emlékszem, hogy tényleg kérdezte-e, vagy csak a kezével mutatott. Nem tudtam neki válaszolni. Egy szót sem tudtam kinyögni, akárhogy erőlködtem. Aztán a fekete beszaladt igen, szaladt! az egyik hálóba, és Jonathan kék zakójában jött ki. Mosolygott és ahogy megnézte magát a tükörben. Akkor odajött hozzám a szőke, és az arcomba üvöltött, hogy nem tudsz beszélni, te vén nem tudtam kivenni, mit mondott ezután, de nagyon dühös volt. Hirtelen abbahagyta a kiabálást, és láttam, hogy fölemeli a kezét, mintha meg akarna Alig tudtam elhinni, hogy képes lenne rá. Elkaptam a kezét, elvesztette az egyensúlyát, és ráestünk a kanapéra. A teste izzadt volt és meleg. Nem állt fel, de nem is küzdött velem. A fejét az ölembe hajtotta. Közelebb húzódott. Meg akartam igazítani a hálóingemet, de meg sem mertem moccanni. A szőke rám nézett és ugyanakkor a kezével megtámaszkodott a két oldalamon. A fekete egész idáig elkerülte a figyelmemet, de ekkor ő is megjelent a kanapé túlsó oldalán. A szőke lehúzta a hálóingemet és megfogta a bal mellemet, amit aztán a szájába vette volt és olyan meleg és és aztán aztán, Úristen mindketten, igen igen, mind a ketten mohón szívni kezdtek tele tele annyira tele volt, te jó te jószágos Isten a tejem csak úgy ömlött és ugyanakkor meg is teltem ezek ketten a mellemen, csak a az én Jonathan fiam és szegény Eugene-em, ahogy nevettek igen, minden csupa nevetés volt, és arra is emlékszem, hogy valaki sírt. Nem tudom, kicsoda. És káromkodtak is. De minden olyan puha volt, és aztán aztán már nem sokra emlékszem. Azt hiszem, elaludtam. a tévé sípolására ébredtem most hosszú időre abba kellett hagynom lefeküdtem hogy pihentessem a lábam még mindig eléggé zsibbad és most a másik lábamban is valami furcsa érzés nem tudom meddig tudok még írni talán nézek egy kis tévét eszem valamit egyre melegebb lesz és sötétebb ma este is lesz valami jó film olyan fáradt vagyok talán majd reggel folyt a lábam annyira meleg van itt talán kinyitom az ablakokat és talán az ajtót is csak résnyire

Angolból fordította: Tamás Dénes